

dr hab. Narcyz Piórecki, prof. UR
Uniwersytet Rzeszowski
w Rzeszowie

Bolestraszyce, 6.02.2024 r.

Recenzja osiągnięcia artystycznego i aktywności artystycznej
Pani dr Katarzyny Gemborys
z Akademii Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu
sporządzona w związku z postępowaniem habilitacyjnym
w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki

Zleceniodawca recenzji

Zleceniodawcą recenzji jest Rada ds. stopni w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku (Uchwała nr 42/2023 z dnia 15 listopada 2023 r.), która pismem z dnia 16.11.2023 r. poinformowała mnie o wyznaczeniu mojej osoby do pełnienia funkcji recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr Katarzyny Gemborys.

Podstawa recenzji

Recenzja została napisana na podstawie dostarczonej dokumentacji, to jest m.in.:

1. Wniosek dr Katarzyny Gemborys o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki z dnia 31.05.2023 roku;
2. Uchwała nr 42/2023 Rady ds. stopni w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, z dnia 15 listopada 2023 roku dotycząca powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitacyjnego dr Katarzynie Gemborys;
3. Autoreferat;
4. Wykaz osiągnięć naukowych i artystycznych;
5. Kopia dokumentu potwierdzającego uzyskanie stopnia doktora;
6. Materiały potwierdzające dorobek artystyczny, dydaktyczny i działalność popularyzatorską.

Informacje o Habilitantce

Pani dr Katarzyna Gemborys w 2008 roku uzyskała tytuł magistra sztuki w Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, na Wydziale Ceramiki i Szkła, na kierunku Wzornictwo, specjalność Projektowanie Szkła. Na tej samej uczelni, w 2016 roku uzyskała stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuki plastycznej, w dyscyplinie sztuki projektowej na podstawie pracy doktorskiej pt.: „Biżuteria ekstremalna – szkło w relacji z ciałem”. Promotorem pracy doktorskiej była prof. Barbara Zworska-Raziuk, natomiast recenzentami byli prof. Jerzy Chodurski i prof. Sławomir Fijałkowski.

Informacje o zatrudnieniu Habilitantki

Habilitantka w swojej karierze zawodowej była zatrudniona w szkołach i jednostkach naukowych i artystycznych jako wykładowca, na stanowisku asystenta i adiunkta.

Od 2011 r. do 2019 r. – wykładowca, Akademia Sztuki Trzeciego Wieku, Wrocław

Od 2013 r. – stanowisko asystentki, Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Od 2016 r. do 2017 r. – wykładowca, MFF Kwadrat: Szkoła Fotograficzna we Wrocławiu

Od 2016 r. do 2017 r. – wykładowca, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu

Od 2017 r. do 2018 r. – wykładowca, Wyższa Szkoła Humanistyczna we Wrocławiu

Od 2017 r. – stanowisko adiunkta, Akademia Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu

Nagrody i wyróżnienia

W dokumentacji można znaleźć informacje o czterech nagrodach Rektora i jednym stypendium dla doktorantów. Dodatkowo Habilitantka zdobywała nagrody i wyróżnienia w konkursach.

Przed uzyskaniem stopnia doktora sztuki:

- stypendium ASP im. E. Gepperta we Wrocławiu dla najlepszych doktorantów (2012 – 2013).

Po uzyskaniu stopnia doktora sztuki:

- Indywidualna nagroda II stopnia za osiągnięcia artystyczno-naukowe przyznana przez Rektora ASP im. E. Gepperta we Wrocławiu (2022 r.).

- Trzy nagrody za działalność dydaktyczno – organizacyjną przyznane przez Rektora PWSZ im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu w 2018, 2020 i 2022 roku.
- Wyróżnienie magazynu *Lost in Jewellery* i Wyróżnienie i nagroda Stowarzyszenia Twórców Form Złotniczych, XXX Międzynarodowy Konkurs Sztuki Złotniczej, Galeria Sztuki w Legnicy, Legnica, konkursowa praca pt. *Kamienie Filozoficzne*, obiekty biżuteryjne wykonane ze szkła fotooptycznego, wspomagające procesy myślenia, 2022 r.
- wyróżnienie - portfolio tygodnia na platformie maxmodels, 2021 r.
- wyróżnienie - internetowa publikacja w galerii Behance.net. *Kolekcja Infantki* wytypowana do ekspozycji promującej platformę internetowych portfolio, 2016 r.
- laureatka międzynarodowego konkursu jubilerskiego, wymiana artystyczno-jubilerska z artystką z Quebecu Sylvie Laurin. Temat wymiany *Bug/ Robak, The Contemporary Jewelry Exchange 2016*, 2016 r.
- wyróżnienie prezentacji kolekcji *Soap bubbles*, zestawu form na palce przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztyowników, podczas 19 Międzynarodowego Konkursu Sztuki Złotniczej – *Minimum, A.TO.MY./AND THAT'S US*, Muzeum Szkła i Biżuterii Jablonec nad Nisou, Międzynarodowe Triennale Szkła i Biżuterii, Jablonec, Czechy, 2014 r.
- laureatka konkursu *Win The Future* – pełna opieka fundacji, Poznań, organizowanego przez ART COUTURE FOUNDATION, 2014 r.

Ocena autoreferatu i wskazanego dzieła

Habilitantka jako dzieło aspirujące do spełnienia warunków wynikających z art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2020.85) wskazała cykl trzech wydarzeń o charakterze synestetycznym pod wspólnym tytułem *Pomiędzy/Inbetween*. Jest to cykl wydarzeń interdyscyplinarnych przygotowany we współpracy z duetem Celloice, w składzie sopran Hanna Błachuta, wiolonczela Kinga Chudzikowska.

Ze względu na interdyscyplinarny charakter wydarzeń Habilitantka podała wkłady poszczególnych osób we wspólne dzieło, cytując: „Podział prac: wspólnie ustalany temat i ogólny zarys estetyczny”, „Muzyczki Hanna Błachuta i Kinga Chudzikowska opracowują warstwę muzyczną i słowną - dobór utworów, rearanżacje na wiolonczelę i sopran. Opracowywana przeze mnie warstwa wizualna, szklane obiekty biżuteryjne, scala relacje między tymi odrębnymi dziedzinami sztuki. Pozwalając im zaistnieć jako jednorodny koncept artystyczny.” Z podanych informacji wynika, że autorskim dziełem Habilitantki są szklane obiekty biżuteryjne, które można wykorzystać, np. do wieloautorskich wydarzeń artystycznych. I rzeczywiście tak było.

Autorka swoje dzieło, składające się z cyklu trzech kolekcji, zaprojektowała i wykonała, a następnie zaprezentowała podczas trzech wydarzeń, które miały miejsce w Synagodze Rutika w Dzierżoniowie. Wskazane wydarzenia oparte są, jak podaje Autorka, na wzajemnym przenikaniu się dziedzin: szkło artystyczne, słowo i dźwięk. Bez nagrań wydarzeń trudno jednak oceniać wzajemne przenikanie w szczególności, gdy dotyczy słów i dźwięków. Same fotografie dzieła świadczą o niepełnej archiwizacji osiągnięć Habilitantki. Na podstawie fotografii zamieszczonych w dokumentacji habilitacyjnej można ocenić tylko to co widać, a nie to co słyszać. W związku z powyższym w mojej ocenie będę odnosić się głównie do szklanej biżuterii w trzech zestawach autorstwa Habilitantki zaprezentowanej w dokumentacji. Pierwszy zestaw czterech szklanych obiektów biżuteryjnych inspirowanych romantyczną muzyką XIX w. to: *Kolia (kołnierz)* (55 x 27 x 20 cm), *Czepiec* (15 x 23 x 10 cm), *Naramienniki* (20 x 15 x 5 cm) i *Naramiennik* (55 x 35 x 20 cm) pod wspólnym tytułem *Przenikania*. Drugi zestaw pt. *Światłocienie* składa się także z czterech szklanych obiektów biżuteryjnych inspirowanych tym razem barokiem i mycelium. W skład tego zestawu wchodzi: *Mycelium otulające* (90 x 70 x 60 cm), *Naramienniki wykwitające* (21 x 30 x 15 cm i 16 x 12 x 6 cm) i *Mycelium pnące* (60 x 30 x 15 cm). Trzeci zestaw – *Fantasmagorie* – inspirowany fin de siècle i rozedrganiem emocjonalnym składa się z *Nimb i Łzy* (40 x 45 x 25 cm i 15 x 23 x 10 cm), *Boczny nimb (naramiennik)* (23 x 23 x 20 cm) oraz *Nimby małe (naramienniki)* (2 razy 23 x 23 x 20 cm). Wszystkie prace Autorka wykonała w technice szkła boro-krzemowego, formowanego w płomieniu palnika gazowego i uzupełniła je skórzanymi paskami mocującymi. Jak sama Autorka określa swoje prace „obiekty biżuteryjne”. Z podanych powyżej rozmiarów i opisów wynika, że są to obiekty niestandardowe jak na biżuterię. Można zatem zadać pytanie o komfort noszenia takich obiektów dużych rozmiarów i nakładanych na strój czy ciało w różnych, czasami niekonwencjonalnych, jak na biżuterię, jego miejscach. Habilitantka w Autoreferacie zapewnia jednak, że: „Obiekty opracowane są w taki sposób by były komfortowe i bezpieczne zarówno dla wykonawczyń, jak i dla ciekawego odbiorcy. Jest to również moja misja, aby wzmóc świadomość o szkłe artystycznym oraz oswoić jak największą grupę odbiorców, że szklana biżuteria nie jest tak delikatna na jaką wygląda.” Habilitantka tworzy szklane obiekty biżuteryjne dla ozdoby ciała. Są także zdania, że ciało ozdabia tę biżuterię. Równie dobrze mogą one stanowić unikatowe rzeźby bogate w materię.

W autoreferacie przedstawiona jest geneza, inspiracje, technika i analiza dzieła. Habilitantka przedstawia swoje refleksje na temat dzieła, wspiera się także i cytuje innych autorów i artystów. Tekst opisujący dzieło nie jest zbyt obszerny, jednak pokazuje dojrzałość przemysłu Autorki i jej wiedzę. Fotografie, autorstwa Emilii Majdra i Moniki Cichoszewskiej

zamieszczone w autoreferacie, przedstawiające artystki prezentujące biżuterię Habilitantki. W mojej ocenie, nie w pełni ukazują artystyczną stronę obiektów, a szkoda.

Szklane obiekty biżuteryjne wykonane w technice palników gazowych były podstawą awansu na stopień doktora, tak więc dzieło w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jest kontynuacją działalności Autorki tylko już inaczej przemyślane, z nowym spojrzeniem na odbiór dzieła w aspekcie wielowymiarowości prezentacji sztuki. Wszystkie obiekty tworzone przez Habilitantkę są wykonane ze szkła bezbarwnego i przezroczystego, które może dawać efekt światła i cienia dobrze komponującego się w szczególności na jednolitym ciemnym materiale. Niestety, nie widać tego na fotografiach zamieszczonych w autoreferacie.

Całość dzieła cechuje spójność form i profesjonalizm wykonania. Technika, którą Habilitantka stosuje konsekwentnie od wielu lat wymaga dużego doświadczenia, cierpliwości i precyzji. **Autorskie dzieło Habilitantki, czyli szklana biżuteria to obiekty o wyraźnie artystycznej ekspresji i profesjonalnym wykonaniu świadczącym o dobrej technice i świetnym opanowaniu warsztatu.**

Ocena istotnej aktywności artystycznej

Przygotowana przez Habilitantkę „Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.” zawiera spis 21 wystaw indywidualnych i 53 wystaw zbiorowych i konkursów. **Habilitantka wystawiała swoje prace m.in. w Galerii OKO, Centrum Sztuki w Oławie, Galerii Villa Moda, w Dąbrowie Górniczej, Galerii Jednego Autora we Wrocław, Galerii Lipowa 3 w Krakowie, Galerii Zakamarek Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Muzeum ASP we Wrocławiu, Muzeum ASP we Wrocław, Galerii Dworzec Zachodni Akademickiego Centrum Kultury i Sztuki „Od Nowa” w Toruniu, Galerii YES w Poznaniu. W ramach aktywności międzynarodowej wymienić należy udział Habilitantki w wystawach w Galerii UMELKA (Bratysława, Słowacja) czy Galerii Spiegel (Minden, Niemcy).** Wśród spisu wystaw indywidualnych znajdują się pozycje, w których Autorka wymienia innych współautorów, więc mam pewien problem jak to traktować. 8 pozycji z tego spisu dotyczy okresu przed uzyskaniem stopnia doktora (3 lata działalności) i 13 – po uzyskaniu stopnia doktora (8 lat działalności). Jak widać z tych danych Habilitantka nie zwiększyła znacząco swojej aktywności artystycznej, jeśli chodzi o wystawy indywidualne. Analizując natomiast „wystawy zbiorowe i konkursy” widać pozycje takiej jak np. aukcje, targi sztuki, pokazy mody młodych polskich projektantów czy dokumentacje fotograficzne kolekcji. Szkoda, że jest to zestawione wszystko

w jednym punkcie, utrudnia to ocenę aktywności Habilitantki. Szkoda brakuje narracji, co niestety wprowadza pewien stan nieuporządkowania.

Ocena osiągnięć dydaktycznych

Habilitantka współorganizuje i bierze udział w plenerach artystycznych o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla studentów Akademii Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu. Była promotorem 24 prac dyplomowych na poziomie studiów I stopnia oraz recenzentem 19 prac dyplomowych (12 prac licencjackich i 7 magisterskich).

Ocena działalności organizacyjnej

Habilitantka udziela się organizacyjnie zarówno w Akademii Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu jak i Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu. W jednostce wałbrzyskiej jest koordynatorką kierunku Grafika Użytkowa z Reklamą, przy Instytucie Przyrodniczo-Technicznym. W 2021 roku była członkiem zespołu przygotowującego raport samooceny dla PKA z kierunku Architektura Wnętrz a w 2023 roku była koordynatorką systemu Polon i ewaluacji Uczelni z ramienia Katedry Mediacji Sztuki. W jednostce wrocławskiej natomiast w 2023 roku była koordynatorka systemu Polon i ewaluacji Uczelni z ramienia Katedry Mediacji Sztuki. Udzielała się także w komisjach dyplomowych czy jako sekretarz egzaminów wstępnych.

Konkluzja

Przedstawione dorobek w postępowaniu habilitacyjnym dr Katarzyny Gemborys **spełnia wymogi art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.**

Katarzyny Gemborys posiada dużą wiedzę profesjonalną i ogólną. Wykazuje się odpowiednim dorobkiem wystawienniczym. Osiągnięcia artystyczne Habilitantki powstałe w okresie po doktoracie, ocenione na podstawie załączonej dokumentacji stanowią znaczny wkład w dyscyplinę sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

W związku z powyższym popieram wniosek dr Katarzyny Gemborys o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

dr hab. Narcyz Piórecki, prof. UR